

Refugis per a dones maltractades

N'hi haurà un a València

Set dones presenten cada dia a València denúncies per maltractaments

/ Jordi Vicent

Les crides contínues de dones maltractades al Servei de la Dona van fer que aquest organisme es plantejàs la creació d'una Casa per a la Dona, que començarà a funcionar a mitjan 1985. Allà s'instal·larà una casa refugi amb setze places. Per a posar en marxa el projecte, semblant al que ja funciona a Copenhaguen, hi ha un fons de cent milions de pessetes.

Pilar del PUIG

Les primeres feministes que es plantejaren la creació d'una casa refugi foren les angleses. Era 1917 quan sorgí a Londres el primer centre d'ajuda. A aquesta iniciativa se sumaren les holandeses en 1974. Les dones alemanyes pogueren fer viable el seu projecte dos anys després. Tanmateix, les feministes daneses ensopegaren amb més dificultats, i no fou fins el 1981 que pogueren fundar la Casa de la Dona. Finalment, en 1984, aquesta idea s'incorpora a la política en l'Estat espanyol i naixen dues cases refugi a Madrid i Pamplona.

Les feministes europees tenien clar que les cases refugi havien de ser autònomes, que només admetrien dones que haguessen patit

maltractaments i que no allotjarien dones amb problemes de drogaaddicció o desequilibris psíquics. Les adreces dels centres d'acollida europeus, excepte el danès, són secretes, per a impedir que l'home torne a exercir la violència contra la dona i, de pas, la mesura serveixa per a espantar la por.

L'ajuda federada de les dones angleses

Erin Pizzey i un grup de dones fundaren en 1971 el primer Centre d'Ajuda i Consell, que es traduí en la creació del refugi de Chiswick a Londres, un any més tard. Tanmateix, arran de l'inici de les activitats, començaren a sorgir les polèmiques sobre si «homes sí o homes no». Erin Pizzey considerava que havien d'estar presents en el procés de recuperació de l'autoestima de les dones maltractades, mentre que la resta de les seues companyes no ho acceptava, argüint que la presència masculina donaria un caràcter excessivament protector al centre, que no afavoria la recuperació de la pròpia valoració per la dona maltractada, víctima de la violència masculina. Arran de la divisió, es creà en 1975 el Women's Aid Federation (WAFE).

D'ací, anaren sorgint cent cinquanta grups de dones que impulsaren uns altres refugis. Les premisses de les WAFE eren molt concretes: proveir de refugi temporal a les dones que sofriren agressions violentes, enfortir la dona per a enfrontar-se amb el futur, crear un suport de dones voluntàries que servissen de suport a les residents, realitzar campanyes per a sensibilitzar l'opinió pública sobre els maltractaments, i insistir en l'estreta relació existent entre la

violència matrimonial i la formació paternalista i masclista de l'entorn social.

Aquestes feministes tingueren una cosa molt clara i és que els refugis per a

feministes decidiren que les residents aportassen una part del subsidi que la Seguretat Social els concedia. Aconseguiren també ajudes dels ajuntaments i, quan els faltaven mitjans,

cebre salari. No hi ha temps mínim d'estada ni límit de capacitat i les dones deixen les cases refugi quan han trobat residència fixa.

«Mans fora del meu cos»

El moviment de dones que fundà els Centres d'Ajuda a Amsterdam decidí batejar-se amb la frase «stichting blijf van m'n lijf», que significa «mans fora de ma casa, del meu cos». A la primera casa Blijf que es creà en 1974 acudiren seixanta-quatre dones, amb cent divuit fills, i unes altres set-centes telefonaren per demanar consell i orientació. Les vint cases refugi que hi ha a Holanda cobreixen quinze mil sol·licituds d'ajut cada any.

Les feministes holandeses també consideraven que les dones que hi acudissen havien de responsabilitzar-se de les pròpies atencions domèstiques, la qual cosa permetia crear un nivell d'autosuficiència i eliminar la barrera entre «especialista i client». L'objectiu del moviment Blijf és mantenir una postura independent enfront del govern i, encara que en una de les cases refugi d'Amsterdam, a més de les voluntàries, treballen set dones contractades, la finalitat no és contractar més que el personal específic que s'encarregarà dels xiquets, la casa i l'administració, ja que si hi haguessen més persones que volguessen cobrar salari, es veurien obligades a obtenir més diners del govern i aquest podria exigir-los contrapartides.

Les dones Blijf s'oposen, per això, a demanar més subvencions de les que l'estat facilita per a pagar aquests mínims de lloguer, mobiliari i contractades, i creuen que no és possible

Jordi Vicent
Carlota Bustelo, directora de l'Institut de la Mujer, ha gestionat el naixement de dos centres, a Madrid i Pamplona

dones maltractades no formarien mai part de la política social de l'estat; tanmateix, en 1975 es crea un Comitè Parlamentari que establia la recomanació de crear refugis per a dones amb una relació d'un per cada deu mil habitants. Una altra consecució important fou que la Llei de l'Habitatge obligàs els municipis a facilitar cases per a dones maltractades.

L'escull real que es plantejava cada dia era el del finançament, i per això les

recorrien als donatius particulars.

La diferència d'un país com Anglaterra respecte a l'Estat espanyol rau en el fet que una xica que no visca amb la seua família cobra una assegurança de la Seguretat Social, de vint-i-sis lliures setmanals, més tretze en concepte de lloguer, vuit per a llum i calefacció i un extra, si té fills. En els refugis anglesos regentats per organitzacions feministes treballen d'una a tres voluntàries sense per-

Les dones rebran ajuda en el número nou del carrer de Nàquera

/ Jordi Vicent

entrar en un joc de demanar més ajut, perquè això les lligaria en la seua gestió. Pensen que si el govern els marcàs uns mínims, això s'utilitzaria per a dir que ha minvat el nombre de dones maltractades i que, en conseqüència, haurien de rebaixar-los les subvencions.

«Contra el seu desig»

Fa un any, també a Amsterdam, es creà un servei telefònic anomenat «Contra el seu desig», que sorgí com a resposta crítica a l'ajuda que centres tradicionals de caritat prestaven a dones víctimes de violència sexual. Aquest nou grup feminista tenia clar que un servei atès per dones era la millor garantia per a concedir l'ajuda adequada a les víctimes d'agressions sexuals. El telèfon, que funciona dia i nit, rebé al llarg d'aquests

365 dies mil sis-cents telefonades; un trenta-sis per cent corresponien a abusos sexuals realitzats per pares o germans. Setanta voluntàries atenen els serveis telefònics i unes altres trenta realitzen els treballs de coordinació, que se centren a acompanyar les dones a hospitals i comissaries.

Finançament del govern socialdemòcrata alemany

Les feministes alemanyes decidiren forçar el Senat i el Ministeri de Família, Joventut i Salut de Bonn, perquè el govern socialdemòcrata que presidia Helmut Schmidt els subvencionàs la primera casa refugi a Berlín Occidental. Els dugué algun temps, però, finalment, aconseguiren que el govern pensàs que una casa per a dones maltractades podia significar un model en la R F A. Així, s'obtin-

Model per a València

La Casa Danner de Copenhaguen

En les Primeras Jornadas de Mujer y Servicios Sociales, que es realitzaren a Madrid del 27 al 29 de setembre, les representants valencianes que assistiren a la lectura de les ponències relatives a la creació de les cases refugi prengueren bona nota de l'experiència que les dones daneses havien realitzat a Copenhaguen, perquè aquest projecte servirà com a model per a la creació de la Casa de la Dona a València.

La Casa Danner complia els requisits que s'havia establert ací. Era un gran centre per a la dona,

l'adreça era pública, però els telèfons secrets. Igual que a Dinamarca, en la futura casa refugi valenciana no es permetrà la visita d'amics ni familiars. Tampoc no s'admetran dones amb problemes de droga-addicció o desequilibris psíquics.

A diferència de Copenhaguen, la Casa de la Dona de València, que estarà situada en el número 9 del carrer de Nàquera, fou adquirida per la Conselleria de Cultura i per a rehabilitar i equipar l'edifici, l'Instituto de la Mujer, que dirigeix Carlota Bustelo,

aportará quaranta-cinc milions de pessetes per a condicionament del local i uns altres disset per a equipaments. Les obres, que hauran de ser acabades als sis mesos de l'adjudicació, conclouran a mitjan 1985, i a partir d'aquell moment serà la Generalitat qui s'encarregarà del manteniment. Per al primer any de funcionament ja hi ha previstos més de trenta milions de pessetes, segons manifesta la cap del Servei de la Dona.

Conxa Gisbert indicà també que, per a assegurar el funcionament de la casa refugi, que s'instal·larà en dues de les quatre plantes de l'edifici, es contractarà dues persones que es responsabilitzen dels serveis mínims; la resta del treball correrà a càrrec de dones voluntàries i de les residents. El refugi, que tindrà

cabuda per a setze persones, serà gratuït «perquè ací no ens podem plantejar que funcione amb les aportacions de les dones».

A més del refugi, la Casa de la Dona tindrà un important centre de documentació, un altre d'informació i una assessoria jurídica. «Som conscients que el servei naix insuficient, però aquesta experiència pilot ens permetrà conèixer quines són les necessitats i, una volta en marxa, implicarem d'altres organismes com ajuntaments o la Conselleria de Serveis Socials», assenyala Conxa Gisbert.

En el Servei de la Dona se sap que, a més de les set dones que diàriament presenten denúncies en comissaria per maltractament, hi ha una gran quantitat de dones necessitades que no deixen de demanar ajuda.

/ Jordi Vicent

Conxa Gisbert, cap del Servei de la Dona, desitja implicar més organismes

gueren els quatre-cents cinquanta mil marcs anuals necessaris perquè el refugi funcionàs.

L'ajut financer que el govern oferia s'atorgava amb una condició: que les dones s'unissen a alguna institució privada o pública d'assistència social. Les feministes es mantingueren fermes i digueren que aquesta condició era inacceptable i que no estaven disposades a perdre l'auto-

nomia del seu projecte. Això no obstant, el grup promotor fundà una societat en la qual s'integrarien dones de la vida pública (església, institucions i partits) en conveni amb el Senat i el ministeri.

El refugi berlinés, que tenia cabuda per a setanta-cinc persones, n'arribà a allotjar fins a cent seixanta. El temps d'estada era il·limitat i per a atendre els serveis hi treballaven onze

Les cases refugi lluiten arreu d'Europa per conservar la independència

contractades. Les feministes alemanyes són les primeres que trenquen amb la gratuïtat del treball realitzat per la militant.

El treball remunerat complia amb una altra finalitat: no crear especialització ni estratificació.

Amb la inauguració de la segona casa, a l'agost del 1979, s'escampà el moviment. Les regles eren les mateixes en els dos centres d'acollida. Es rebia totes les dones i els xiquets que arribaven sense avisar abans i sense temps d'espera. Les dones no eren acollides com a esposes i mares, sinó com a persones individuals. Les residents s'autoorganitzen la vida, les consultes mútues, el suport i les garanties col·lectives per a la seguretat del centre. Les feministes alemanyes saben que les cases per a dones maltractades constitueixen l'última possibilitat a la qual recorren, i sostenen

que la situació que viuen les dones és tan esgotadora que, no tenint necessitat de viure-hi, no hi ha ningú que ho faça.

En aquests centres d'acollida es realitza una assemblea setmanal, que és obligatòria per a totes les dones allotjades. Les regles que es mantenen en els centres són la prohibició taxativa de qualsevol mena de drogues. Una dona es veurà obligada a deixar la casa quan pegue a una altra dona o a un xiquet.

La peculiaritat de les cases refugi de Berlín consisteix en el fet que són dues dones taxistes les qui transporten les maltractades fins als centres. En les cent vuit cases refugi autònomes que hi ha a la República Federal els telèfons són de coneixement públic, però les adreces es mantenen en secret. Últimament, els refugis privats o caritatius han progressat i en l'actualitat n'hi ha setanta. Això permet que l'actual govern demòcrata-cristià desvie les subvencions preferentment cap a aquests centres, que s'han erigit com a protagonistes i la labor dels quals se centra que la dona que abandona la llar faça les paus amb l'espòs per a mantenir la unitat familiar.

CURS D'ENERGIA SOLAR

PREPARACIÓ DE PROJECTISTES INSTAL·LADORS

Diploma autoritzat pel Ministeri d'Educació i Ciència (OM 26-3-82)
Impartit per **Censolar** a càrrec de llicenciats en Ciències Físiques

Informació: C. E. L. A. R. Cavallers, 15, 4a.
Tel. 332 31 25. Vesprades, 6 a 9. València

LLIBRERIA DONA

Organitza:

D'octubre a desembre, un conjunt d'activitats dins un marc de desenvolupament i de creixement personal
Dirigides a aquelles persones (homes i dones) que volen adquirir un coneixement major d'elles mateixes

ACTIVITATS:

- I. «Aprendre a sentir. Aprendre a expressar»
Començament: **24 d'octubre**
- II. «Bionèrgica». Començament: **25 d'octubre**
- III. Marató cap de setmana
 1. Data: 10-11 de novembre
 2. Data: 15-16 de desembre

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ Gravador Esteve, 34 Tel. 351 72 18